

Dit levensverhaal vertel ik voor mijn man, mijn kinderen en kleinkinderen. Ik denk er al een poos over om het verhaal van mijn leven tot nu toe op te schrijven. Toen An op mijn pad kwam voor het schrijven van mijn levensverhaal, dacht ik: "Dit is geen toeval" en ik zei "Ja!".

Hilly

Het verhaal van mijn leven begint op 9 februari 1946 (of eigenlijk natuurlijk 9 maanden eerder: ik ben een echt bevrijdingskind) werd ik geboren in de Kloekhorststraat in Assen als Hilligje Nobel, mijn roepnaam werd Hilly. Ik heb een bijna 6 jaar oudere zus, Anja. Als ik terugkijk op mijn vroege jeugd, denk ik dat mijn moeder waarschijnlijk leed aan een postnatale depressie, maar dat werd in die tijd nog niet met die naam genoemd. Nadat ik geboren was, kon mijn moeder vanwege haar depressie niet volledig voor mij zorgen; mijn zus vertelde mij dat zij veel voor mij gezorgd heeft.

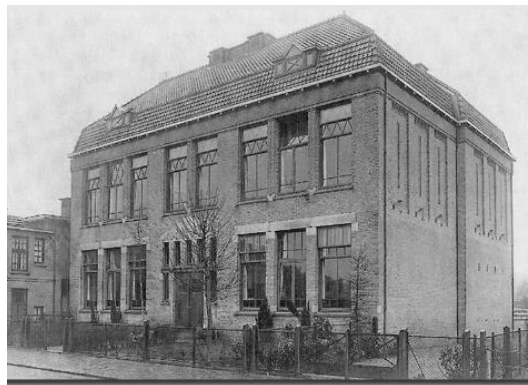
Ongeveer 1 jaar na mijn geboorte zijn wij verhuisd naar de Molenstraat, ongeveer ter hoogte van waar nu de Rhebruggenstraat is. Ik herinner mij van die tijd dat ik bij mijn overbuurjongen met de blokkenkar ging spelen. Ik koop nu nog vaak houten speelgoed voor kinderen, zou het uit die herinnering voortkomen? We maakten poppenhuisjes van schoenendozen en meubeltjes van lucifersdoosjes. Eikels en kastanjes werden poppetjes, die kregen ledematen van luciferstokjes. We versierden de schoenendoos met behangrandjes die mijn vader overhield van behangklusjes.

In november 1955, ik was toen 9, verhuisden wij opnieuw; ditmaal naar de Leliestraat. Daar ging ik voor het eerst onder de douche en we kregen een toilet met doorspoeling! De tonnetjes-wc was voorgoed verleden tijd, evenals de tobbe waar we omstebeurt in gingen. De Leliestraat was dan wel 'over het spoor', maar - al wilden mijn ouders liever niet in het Rode Dorp wonen - we gingen er wel op vooruit met 2 slaapkamers en een echte keuken.

Naar de kleuterschool ben ik nooit geweest. Dat kwam omdat het voor mijn moeder beter was om nog een poosje iemand bij zich te hebben om voor te zorgen, heb ik mij laten vertellen. Het knippen en plakken dat ik op de kleuterschool gemist heb, heb ik nadien ruimschoots ingehaald met al mijn hobby's.

Mijn lagere en middelbare school was de Dr. de Visserschool aan de Oosterhoutstraat. Je moet je bedenken dat mijn zus en ik vanaf de Molenstraat het hele eind - ongeveer 2 km, zeg maar een half uur per keer - naar de Oosterhoutstraat liepen; 's ochtends naar school, dan tussen de middag naar huis om warm te eten en 's middags weer naar en van school. Wij kregen zo wel onze lichaamsbeweging. Het was een goede basis voor de wandelvereniging "De Sperwers" waar ik lid van werd; in totaal heb ik bij de wandelvereniging 267,5 km gelopen. Dat werd keurig in een boekje bijgehouden. In de Molenstraat werd ik altijd opgehaald door een vriendinnetje, onderweg pikten we nog een paar meisjes op en zo liepen we met elkaar naar school. Met dat vriendinnetje van vroeger ben ik nog steeds bevriend.

Soms kon ik bij papa achter op de fiets naar of van school, mijn vader werkte bij Homas Spelen als lakspuiter. Bij Homas werd houten speelgoed gemaakt, waarvan de sjoelbak de bekendste was. Het bedrijf was vanaf 1953 gevestigd in het voormalige Parkhotel, op de hoek van de Plataanweg en de Bosstraat. Dat was niet ver van de school in de Oosterhoutstraat. Toen we aan de Leliestraat kwamen te wonen, was de school gelukkig veel dichterbij.

Van de lagere school herinner ik mij met name nog de lange rijen die per klas opgesteld stonden op het schoolplein. Bokkie springen vond ik erg leuk om te doen. Een van de juffen van toen herinner ik mij nog: juf Boiten. Zij was redelijk streng, maar ook lief.

Na de lagere school ging ik naar de mulo, ook de Dr. de Visserschool, aan de Beatrixstraat, daar heb ik goede herinneringen aan. Op onze school zaten ook Molukse kinderen, die woonden op Kamp Schattenberg (op de plek waar Kamp Westerbork in de Tweede Wereldoorlog was).

Tijdens mijn schooljaren op de mulo ben ik een keer mee geweest met een uitje naar België, daar hebben we onder andere de grotten van Han bekeken.

Toen ik 16 was nam mijn vader van de ene op de andere dag ontslag bij Homas. Ik vermoed dat het te maken had met het feit dat het lakspuiten volledig onbeschermde gebeurde. Het ontslag bracht grote onrust met zich mee, dat herinner ik mij nog goed, maar de volgende dag kon mijn vader bij Schilder Ensing aan de slag. Later werd hij schilder bij de Stichting Woningbeheer Assen (SWA).

Ik heb na de mulo 1 jaar vormingsklas aan de Kohnstammschool aan de Beatrixstraat gedaan. Ik wilde aansluitend de opleiding tot verpleegkundige A doen, maar dat kon pas wanneer ik 17¾ jaar was. Ik moest dus ongeveer een jaar overbruggen en in die tussentijd heb ik gewerkt bij Huize Avondrust, een 'huis voor ouden van dagen' zoals dat toen heette, aan de Rolderstraat, waar mijn zus ook werkte. In Avondrust verbleven oude, hulpbehoevende mensen. Er waren op de bovenverdieping slaapzalen voor mannen en vrouwen, streng van elkaar gescheiden. Van enige vorm van privacy was toen geen sprake.

Op de benedenverdieping waren kamers en appartementen voor echtparen, ook was er een slaapzaal voor vrouwen. Ik typeerde het huis als: "muizen in de paneermeel en ratten op zolder". Op mijn 17e draaide ik in mijn eentje nachtdiensten, met eventueel de inwonende directrice - als het nodig was – achter de

hand. Ik zag daar mijn eerste overleden persoon, een vrouw die naast haar bed lag en die niemand meer wakker kon krijgen, ook ik niet. Ik haalde de directrice erbij, zij zag gelijk wat er aan de hand was en leidde mij weg van de slaapzaal. Ze zei: "Kom maar even mee, deze mevrouw is gestorven." In een van die nachtdiensten moest ik kippestrotjes ontdoen van vlees voor de soep; veel gepluis en weinig opbrengst, maar de mensen hadden de volgende dag wel iets te eten. In mijn beleving was het eten dat de bewoners van Avondrust kregen goed.

Mijn man, Harm Roelofs, heb ik ontmoet in Avondrust, zijn moeder was daar waarnemend directrice. Op zondag aten Harm en zijn broer met het warm eten mee met het personeel. Harm vond mij toen al leuk, maar hij was nog maar 16! Dat vond ik veel te jong. Later, toen hij in militaire dienst zat, stuurde hij mij kaartjes. Zijn volharding in het contact had tot gevolg dat wij verkering kregen. Behalve de man met wie ik getrouwd ben, heb ik nooit verkering gehad. Natuurlijk droomde ik voordien weleens weg met gedachten aan bepaalde jongens die ik kende van de jeugdclub, maar ik heb nooit geweten of dat wederzijds was.

In 1964 was ik 'eindelijk' 17³/₄ en mocht ik met de 3-jarige opleiding verpleegkundige A in het Wilhelmina Ziekenhuis in Assen (WZA) beginnen. Ik was als leerling-verpleegkundige 'extern', dat wil zeggen dat ik nog bij mijn ouders thuis aan de Leliestraat bleef wonen. De leerlingen die de opleiding intern deden, woonden in het zusterhuis dat aan het ziekenhuis verbonden was.

Toen ik mijn eerste zelfverdiende geld (in een loonzakje) thuis liet zien, leerde mijn vader mij dat ik van het geld dat ik verdiende altijd iets achter de hand moest houden voor onvoorziene kosten. Dat heb ik eigenlijk altijd volgehouden.

Nadat ik mijn diploma behaald had, heb ik de opleiding voor kraamverpleegkundige gedaan. Trots als een pauw was ik toen ik als teken van mijn diplomering de Ooievaarsspelde mocht dragen.

Ik werd gevraagd om mij te gaan specialiseren als kraamverpleegkundige, maar het hoofd van de afdeling Chirurgie Vrouwen, zuster Hellendoorn, vroeg mij of ik als onder-waarnemend hoofd op haar afdeling wilde komen werken. Rond die tijd (september 1967) verloofden Harm en ik ons en ik heb toen de functie op de afdeling Chirurgie Vrouwen geaccepteerd. Harm woonde inmiddels op kamers bij lieve mensen. Wij kozen ervoor snel woonruimte voor onszelf te zoeken.

Ik heb tot mijn trouwen op de afdeling Chirurgie Vrouwen gewerkt. In totaal ben ik ongeveer 5 jaar als verpleegkundige werkzaam geweest. In die tijd stopte je met werken als je trouwde, je dienstverband eindigde dan 'gewoon'. Ik heb daarna nog wel als particuliere kraamhulp bij het kraamcentrum en als interieurverzorgster gewerkt, ook daar heb ik nog diploma's van.

Naast dat het wel handig was om extra inkomsten te hebben (de hypotheekrente was op een gegeven moment 12%!), verdiende ik ook graag 'eigen' geld, zodat ik extraatjes niet uit het gezinsbudget hoefde te bekostigen. Zo gingen wij bijvoorbeeld op vakantie naar Kreta, deden iets leuks met de kinderen of gingen samen uit eten op onze trouwdag, waar we altijd aandacht aan besteden.

Dan gingen we onder andere pannenkoeken eten bij 't Maotie in Gasselte en de oma's gingen altijd mee! Harm kocht dan vaak een potje rozijnen op brandewijn (Boerenjongens) voor mij! Dat is iets wat nog steeds aan mij welbested is, maar natuurlijk wel met mate.

Op 20 december 1968 trouwden Harm en ik; wij hadden een huis gekocht en gingen in Spijkerboor wonen. Daar wonen we nu nog steeds. Harm en ik ontdekten op enig moment, toen we al lang getrouwd waren, dat we op dezelfde dag ons zwemdiploma hebben gehaald en we wisten beiden nog dat het toen in 1961 erg koud was.

Kort na ons huwelijk werd mijn vader ziek; ons huwelijk begon met zorgen om zijn gezondheid. In 1969 werd hij aan kanker geopereerd. In de 8 jaren daarna had hij een redelijk goede gezondheid. Toen kreeg hij een maagbloeding en de 2 daaropvolgende jaren tot zijn overlijden waren bijzonder zwaar. Mijn vader was een lieve, rustige man. Hij was in het gezin de persoon die alle (geld-)zaken regelde. Toen hij kwam te overlijden, moest mijn moeder alleen verder.

Zij had het moeilijk om qua financiën voor zichzelf te zorgen, maar samen met mijn zus en hulp van buitenaf ging het goed met haar. Zij gebruikte zo lang als ik me kan herinneren medicijnen. Ik nam haar onder andere het regelen van geldzaken uit handen. In 1996 overleed ze op 83-jarige leeftijd.

Wij wilden graag kinderen, maar dat ging bepaald niet van een leien dakje. In maart 1970 werd, na een zwangerschap van 7 maanden, Erika Roos geboren. Zij heeft maar een halve dag geleefd, maar ik heb mij in die korte tijd echt haar moeder gevoeld. Ik schreef jaren later een gedichtje voor mijn overleden kindje.

*stil
staan wij
bij wat jij in beweging bracht
in hart, in lijf, in leven*

*bewogen
worden wij
door tranen om wat niet meer is
en door liefde, die steeds is gebleven*

*licht
maken wij
voor jou,
stil en bewogen
samen*

Het advies van de gynaecoloog was om zo snel mogelijk weer zwanger te raken, 'dan zou ik het wel vergeten'. Nou, dat was niet het geval! Ik werd wel snel opnieuw zwanger en in november 1970 beviel ik, na een zwangerschap van 5 maanden, van een jongetje, die we Jan noemden. Ook hij was niet levensvatbaar.

Toen ik opnieuw zwanger werd, moest ik vanaf de 4e maand op bed liggen om de zwangerschap zo gunstig mogelijk te laten verlopen. Op 26 mei 1972 werd Miriam Erika geboren, zij kwam 5 à 6 weken voor de uitgerekende datum ter wereld door middel van een keizersnede. Niemand feliciteerde ons met haar geboorte, zo kwetsbaar was ze nog.

Na 3 dagen werd zij, letterlijk onder mijn ogen, met loeiende sirenes in een ziekenauto met couveuse naar het Academisch Ziekenhuis in Groningen afgevoerd in verband met longproblemen. Pas na 11 dagen mochten wij geboortekaartjes versturen. Miriam bleef tot eind juni in het ziekenhuis en al die tijd kon ik haar niet vasthouden; alle bezoeken vonden plaats achter glas. In die tijd hadden wij zelf nog geen auto dus wij konden maar 1 à 2 keer per week op bezoek gaan. Ik heb het daar erg moeilijk mee gehad; ik had er meer voor haar willen zijn. Tot na haar 12e heeft zij veel operaties aan onder andere haar ogen moeten ondergaan.

In april 1975 kwam onze zoon Arjen na een gewone bevalling gezond ter wereld en konden we ons pasgeboren kind in de armen sluiten. Voor het eerst in al die jaren werden wij met de geboorte gefeliciteerd en kregen wij beschuit met muisjes van de zusters, iets wat ik zelf zo vaak voor prille ouders verzorgd had.

Als vrijwilliger was ik ongeveer 25 jaar zondagsschooljuf, ik vond het een mooie tijd. Wij hadden een ruimte in dorps huis, waar wij in het begin 6- tot 12-jarigen, later ook jongere kinderen, tijdens de Nederlands Hervormde kerkdienst op zondag 'onderwezen' in het christelijk geloof en de Bijbelse geschiedenis. Daarbij werd het rooster van de Nederlandse Zondagsschoolvereniging gevolgd. We begonnen met een liedje, deden een spel of er werd uit de kinderbijbel gelezen, waarna er over doorgepraat werd. Wij oefenden voor de Oogstdienst en maakten versierde kartonnen fruitmandjes die naar ouderen werden gebracht.

Ook was ik meer dan 20 jaar vrijwilliger bij de Welfare van het Rode Kruis, waarvan 7 jaar als leidster. Ik gaf, en dat doe ik eigenlijk nog steeds, de voorkeur aan 1-op-1-bezoeken, dan kun je iemand echte aandacht schenken. Bij de Welfare richtten wij ons op de sociale activiteiten voor mensen die door ziekte of ouderdom de deur niet meer uitkomen, door samen te handwerken of gewoon een kopje koffie met ze te drinken. Zo haalden wij ze uit hun isolement. Voor mijn gevoel kwam de nadruk te veel te liggen op het handwerken om artikelen te verkopen.

In Annen heb ik een Welfare-groep opgezet. In de 7 jaar dat ik leidster was, hield ik een keer per maand een contactmiddag met de leidsters. Ik hield nagesprekken met mensen die bezocht werden, want ik vind dat als je iets doet, moet je het wel goed doen. Daar ben ik toch wel vrij perfectionistisch in, merk ik. Vrijwilliger zijn betekent dat er op je gerekend moet kunnen worden, het is niet vrijblijvend. Dat klinkt redelijk vanzelfsprekend, maar ik heb ervaren dat dat niet altijd door iedereen zo wordt opgevat.

Ook zat ik in ouderverenigingen en schoolbesturen. Bovendien heb ik 7 à 8 jaar leiding gegeven bij de Spelweek Spijkerboor in de zomervakantie. Toen mijn eigen kinderen gingen puberen ben ik met die activiteiten gestopt.

In het najaar van 1972 kwam ons toen 5 jaar oude nichtje Mina bij ons in huis. Haar moeder, Anja, was zwanger van haar 3e kindje en de zwangerschap dreigde fout te gaan. Anja moest toen rust houden. Mina's oudere broer kon wel thuis blijven wonen. Mina bleef een half jaar bij ons, ze ging in die tijd naar de kleuterschool in Spijkerboor. Ik heb van die periode een boekje gemaakt met foto's, die heb ik haar in september 2016 gegeven. Mina was nog heel jong toen zij bij ons woonde en had zelf weinig of geen herinneringen aan die tijd, maar mijn foto's en verhalen verduidelijkten veel.

Voor mijn kleinkinderen heb ik boekjes geschreven met als motto: "De eerste jaren van mijn leven, 1 dag in de week bij opa en oma." Barbara, Michael en Esmee waren alle drie gedurende 1 dag per week bij ons, meestal met z'n drieën tegelijk. Ik maakte dan korte notities als de kleinkinderen bijzondere uitspraken of 'malle' uitdrukkingen hadden. Die briefjes maakte ik al toen mijn eigen kinderen nog klein waren. Bijvoorbeeld nadat ik mopperde op een auto die 'ons bijna van de sokken reed', zei Arjen: "Dat is wel jammer, want ik heb net nieuwe sokken aan".

Wij hebben 3 jaren Ierse en Duitse kinderen van Europa Kinderhulp in huis te logeren gehad. Via Foster Parents Plan hebben wij andere kinderen financieel ondersteund.

Wij waren dankbaar voor onze eigen kinderen en wilden iets doen voor andere kinderen die een moeilijke thuissituatie hadden. In ons huwelijk hebben wij tot een paar jaar geleden honden gehad; 6 in totaal. De laatste 2 waren Kooikerhondjes.

Ik lees graag historische romans, het moet dan wel over echt gebeurde dingen gaan. Ik wil nog altijd meer weten over geschiedenis, hoe en waarom dingen zo gebeurd zijn. Met fantasieverhalen heb ik niet zoveel.

Ik ben een 'buitenmens', ik tuinier graag, hoewel dat nu niet meer zo gemakkelijk gaat. Daarom denk ik ook dat ik zo graag naar Zeeland ga voor de vakantie. Op een aantal jaren na dat wij naar Denemarken op vakantie gingen, reizen wij eigenlijk altijd met ons kampeermiddel naar Zeeland (Vrouwenpolder). Die kampeermiddelen waren achtereenvolgens een punttent, een bungalowtent, een vouwwagen en, nu al weer onze 3^e, caravan. Het fietsen in die omgeving vinden wij heerlijk. Als wij vakantie hebben, zijn wij het liefst in de buurt van de zee. Tussendoor maken wij ook graag korte tripjes naar andere plaatsen.

Ik zing graag, dat deed ik als kind al. Nu zing ik, sinds 4 jaar weer in een Christelijk koor. Ook heb ik in een projectkoor gezongen, bijvoorbeeld met Kerst. Ik luister ook graag, afhankelijk van mijn stemming, naar muziek uit de jaren '60, zoals BZN en Elvis Presley.

Als ik nadenk over mijn hobby's kom ik tot de conclusie dat het zorgen voor mensen mijn grootste hobby is. Verder fiets, wandel, borduur, lees, puzzel en zwem ik graag.

Op een licht verhoogde bloeddruk na ben ik gezond. Wel kreeg ik in 1996 te horen dat ik fibromyalgie (ook wel weke-delenreuma genoemd) en erge artrose onder andere in de rug heb, waardoor bepaalde dingen niet meer zo goed gaan.

Mijn familie bestaat nu uit mijn man Harm, mijn dochter Miriam met haar gezin en mijn zoon Arjen met zijn gezin. Ik heb 3 geweldige kleinkinderen: Michael, Esmee en Barbara. Verder heb ik 3 zwagers en 1 zus. Met een paar neven en nichten heb ik nog regelmatig contact. Buiten de familie, maar zeker niet onbelangrijk, hebben wij heel veel goede vrienden. Ik ben blij met mijn vrienden en kennissen; als je na lange tijd weer met ze praat, ga je zo verder waar je eerder gebleven was.

Een nare ervaring in mijn jeugd en het overlijden van onze kinderen heeft een grote impact op onze relatie gehad, maar ik sta nu op een punt in mijn leven waar de

dingen die ik vroeger erg belangrijk vond, steeds meer naar de achtergrond verdwijnen en contacten met hen die mij dierbaar zijn steeds belangrijker worden. Ik heb eigenlijk alles kunnen doen wat ik mezelf tot doel heb gesteld en vind dat ik in mijn leven goede keuzes heb gemaakt. Ook het aangeven van mijn eigen grenzen heb ik in de loop der jaren geleerd.

Het is de kunst te genieten van de kleine dingen in het leven en dat kan heel divers zijn. Als voorbeeld hiervan bedoel ik: een mooie bloem, een prachtige vlinder, de glimlach van een kind dat nog een leven voor zich heeft, een schouderklopje of een warme blik van iemand die om je geeft. Dat leven is de moeite zeker waard.